

Parval France
P. n. Kapičnica 22. de. za S. L.
Koroška c. 10
(Dolen. izv.)
Maribor

Poštšina v državi SHS pavšalirana.

Posamezna številka stane 60 vinarjev.

Naročnina listu:

Kako leto . . . K 50—
Pol leta . . . 26—
Četrt leta . . . 13—

Zunaj jugoslavije:
Kako leto . . . 66—

Posamezne številke
na listih stane 60 v.

Uredništvo i. upravništvo:
Maribor, Koroška ulica
št. 5. — Telefon št. 220.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Inserati ali oznanila

se računajo po K 1.50
od enoredne peštvriste
pri večkratnih oznanilih
popust.

„Straža“ izhaja v pon-
deljek, sredo in petek.
Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more
govoriti vsak dan od
11. do 12. ure dopoldne.

123. številka.

Maribor, dne 5. novembra 1920.

Letnik XII

Volišča na Slov. Štajerskem.

Demokrati so v Beogradu dosegli, da je drža ni odbor združil mnoge kmetskih občin v skupna volišča. Ta sestava blje zakonu v obraz. Mnogo občin ima 2 do 4 ure daleč na volišče. Na ta način hočejo demokrati doseči, da se veliko število naših volilcev ne bi moglo udeležiti volitev. Prizadete občine! Protestirajte takej proti tej krivici! Sestavite ugovor s predlogom za določitev novih volišč! Utemeljite ga dobro in kratko ter ga takoj ekspresno pošljite na naslov: „Državni odbor, Beograd, Narodno predslavnštvo“.

Protest zoper razpored volišč v Sloveniji.

Državni odbor ima po članu 8 zakona o volitvah narodnih poslancev za ustavotvorno skupščino pravico in dolžnost določiti, koliko bodi v kateri občini volišče, oziroma koliko občin se mora združiti v eno volišče. V tem oziru določa § 50 izrecno: „Kjer so občine male, sme državni odbor, če je to potrebno, odrediti za dve občini samo eno volišče; toda tedaj ne sme biti več nego 800 volilcev združenih v eno volišče.“

Pri razporedu volišč za štajersko-prekmursko-koroško volilno okrožje pa je državni odbor postopal popolnoma svojevoljno ter direktno in v velikem obsegu kršil zakon. Omenjeni 50. član daje odboru pravico, da združi samo dve občini v eno volišče. Državni odbor pa združuje v eno volišče po 4—8 občin in tudi take, ki se niso nikdar imele samo enega volišča, ker so razdaljena druga od druge včasih po več ur. To naravnost nasprotuje zakonu. Ne samo da zakon dovoljuje združitev samo dveh občin v eno volišče, on še celo priporoča razdelitev ene občine na več razdelkov: „Če so hiše v eni občini zelo daleč od polja, kjer bi se moralo vršiti glasovanje, tako da bi bilo volilcem težko priti na volišče, sme državni odbor tudi manjše občine razdeliti na oddelke.“

Volilni zakon hoče torej volilcem omogočiti in kolikor največ olajšati glasovanje, državni odbor pa ga otežkuje in po mnogih krajih celo onemogočuje. Tako daleč ne morejo in nočejo iti volit starejši ali bolehnii ljudje, pa tudi drugi ne vsled občutnega pomanjkanja obleke in obutve, ki se čuti zlasti sedaj v

zimskem času. Državni odbor nosi krivdo, če ti mnogostevilni ljudje ne bodo mogli izvršiti svoje volilne pravice.

Zato najodločnejše protestiramo zoper kršitev zakona po državnem odboru in z vso energijo zahtevamo, da se odbor natančno drži določb zakona. On je postavljen za to, da se zakon izvršuje, ne pa da se krši. Ne moremo se obraniti suma, da je na razpored volišč v Sloveniji vplivala strankarska manipulacija.

V ilustracijo, kako je postopal državni odbor, navajamo iz prevelikega števila nezakonitosti, nepravilnosti in nerednosti samo nekatere podrobnosti: — Združitev občin v skupna volišča: Rajhenburg (Srmeško, Brezje, Rajhenburg, Senovo, Stolovnik); Pilštajn (Drensko rebro, Pilštajn, Prevorje, Zagorje); Dobova (Gaberje, Loč, Mihalovec, Mostec, Rigonec, Sela, Veliki Obrež); Podsreda (Gorjane, Koprivnica, Mrčna sela, Podsreda, Veliki Kamen); Mestinje (Nezbiše, Roginska gorca, Sv. Peter na Medvedovem selu, Zibika). Sv. Hema kot majhna občina je volišče sama za-se, Nezbiše in Roginska gorca pa ležita poleg Sv. Heme; Spodnji Ivajnci (Grabonoš, Ivajnci, Ivajnsčevci, Negova, Očeslavci, Okoslavci); Radenci (Hrastje-Mota, Kapela, Radenci, Rihtarovci, Šratovci); Sv. Anton (Andrenci, Brengova, Cogetinci, Cagana, Osek, Smolinci, Sv. Anton, Župetinci); Kamnica (Bresternica, Jelovec, Kamnica, Rošpoh); Žiče (Drvanje, Kremberk, Ledinek, Ročice, Žice, Žitenice); Lokavec pri Cmureku (Grabe, Konjšče, Lokavec,

Trate, Vratja vas, Vratji vrh); Lajtersberg (volišče tik mesta Maribor, Lajtersberg, Na Ranci, Pesniški dvor); Ormož (Frankovec, Hardek, Hum, Ormož, Pušenci); Sv. Miklavž (Jastrebeci, Hermanci, Kog, Sv. Miklavž, Vitan); v to volišče sta strnjeni dve veliki župniji Sv. Miklavž in Sv. Boitenk na Kogu; Rog. Slatina (Rogaška Slatina, Slatina okolica, Spodnje Sečevo, Sv. Mohor, Sv. Trojica, Takačevo); Slov.-gradeec (Legen, Pameče, Sele, Slovenjgradeec, Stari-trg); Laško (Sv. Krištof, Laško). V to volišče spada še župnije: Laško, Sv. Jedert, Sv. Miklavž, Sv. Lenart, del Dola.

Nasprotno pa so nekatere, primeroma majhne občine določene kot posebna volišča. Tukaj prihaja preveč očitno na dan strankarsko-sebični namen pristajam drugih strank pa tako podaljšati pot, da bi naj ostali doma.

Ugotoviti še tudi moramo nekatere druge nedostatke: V seznamu volišč manjkajo v mariborskem okraju občine Ruše, Smolnik, Lobnica in Bistrica pri Rušah; v gornjeradgorskem: Seavnica.

Storile so se tudi te velike pomote: Pod volišče Plitviški vrh, ki leži v Apaški kotlini, je pod št. 86 dodeljena občina Bolehneci, ki leži v župniji Sv. Jurija, litomerski okraj. Pod volišče Orehovec pri Radgoni je dodeljena občina Boreci, ki leži v župniji Sv. Križa na Murskem polju (št. 88).

Pod št. 184 je vpisano volišče Markla vas (Ptujski okraj). Slovenci tega kraja ne poznajo, ampak obstoja samo nemška Markldorf, po slovensko se ta občina imenuje Tržee; očitno informator slovenskega imena ni vedel, ter je iz nemškega Markldorf napravil Marklavas. tako ljudje ne bodo vedeli, kje je to volišče. Pod tem neznanim imenom so združene 4 občine: Jurovec, Lanca vas, Trnovci, Zgornja Pristava.

Neznatna občina Gradišče v ptujskem okraju ima 2 volišči (št. 178, 179), dočim morajo k Sv. Urbanu (št. 163) iti volit te občine: Bisečki vrh, Destinci, Dolič, Livajnci, Ločič, Sv. Urban. Trnovska vas in Trnovski vrh. Poslednji dve iz župnije Sv. Boltenka.

Pod št. 90, 91, 92, so očitno kraji volišč tiskani previsoko. Občina Vosek v mariborskem okraju ni dodeljena nobenemu volišču. Namesto Makole je tiskano volišče Mikule.

LISTEK.

Poulične slike iz Cikage.

Priobčil Rev. Jeronim Knoblar.

(Dalje.)

Po letu je na njem živahen promet; po zimi jezero zamrzne od obrežja proč daleč notri proti sredi, vsled česar je parnikom nemogoče pristati ob obrežju. Ladje zamrznejo v ledu. Zjedinjene države imajo na tem jezeru kakor tudi na Lake Superior in Lake Huron močno vojno brodovje proti bližnji angliški Kanadi. Pogosto se sliši z jezera v tihi noči zamolklo gromenje ladijskih topov, po nebu pa švigajo svetlobni trakovi žarometov: vojno brodovje ima svoje vaje. Ob tem topovskem gromenju mi prihajajo na misel skrbipolni večeri, ko smo v starem kraju po slušali bobneči ogenj iz soške fronte in s strahom ugibali, bo-li naša fronta vzdržala, ali se bo italijanska vojska vtila po naših lepih krajih ter jih spreminila v puščavo.

Dolgi nasipi, zidane rti varujejo mesto preplave, kedar ledeno mrzli vetrovi iz severa doli razburje jezero. Po teh nasipih je posebno ob nedeljah videti vse polno ribičev. Kakor Anglež tako ljubi tudi Amerikanece strastno ribji lov. Uro za uro stoji kot čaplja mirno ob vodi in gleda v vodo na vrvice opremljeno s trnkam.

Od Linkolnovega parka vozi vsako uro parnik na „Municipal-Pier“, t. j. mestno пристanišče, mali otok, ki je z nasipom zvezan z mestom. Med vožnjo svira na parniku glasba navadno treh mož, večino ma nigrov, na glasovir, tamburico ali kitaro in gosli. Zraven pojo z hreščečim glasom razne kuplete, ki se jim občinstvo smeje. Konec glasbe je seveda običajna kolekta.

Na otoku je eno samo veliko poslopje: dvorana za koncerte in plesišče, obdano od kolonad, kjer se sprehaja na stotine Cikažanov. Ko se naveličajo, se

dejo v elektriški voz in se odpeljejo v mesto. V hudi poletni vročini je za nje ta otok prava dobrota.

Vse živo je v lepih dneh po Linkolnovem parku.

Kmalu pri vходу je zverinjak, ki pa ni Bog ve kaj: družina levov, nekaj tigrov, par leopardov, dva slona, nekaj gnjusnih opic in nekaj ameriškanskih izumirajočih bivolv, pa cela tropa lisic, blizu tam belih in nekaj drugih črnih in rujavih medvedov, to je vsa menažarija. Casarski nekdanji Schönbrunn na Dunaju je bil vse kaj drugega. Ljudje pa vendar radi zahajajo v čikaški zverinjak in se na varnem smrajejo mogočnemu levu, ki leži na hrbtu, moli vse štiri od sebe kvšku in zadovoljno smrči, dokler ga ne pride njegova „stara“ buditi, češ, vstani, mrha, kaj bodo pa ljudje rekli, ko se tako nemarno valjaš, lenoba zaspana.

V parku razun lipe ni videti drevesa, ki smo ga bili vajeni gledati doma v starem kraju. Vse drevje je le grmičevje, bogato, košato, pa ne previsoko.

Od jezera je v park speljan kanal, po katerem švigajo športni čolniki, ljudstvo jih spremlja z zanimanjem in pleskanjem.

Cikažan si privoži Linkolnov park najrajše v nedeljo. Celo družino vzame s seboj in pa jesti ter gre zgodaj v jutro v park. Med igranjem z žogo in ležanjem v travi in pojedanjem tega, kar je prinesel s seboj, mu mine dan. Na večer se spravi domu. To je njegov zasebni „piknik“.

Društva pa prireajo letne piknike v večjem obsegu. Če le mogoče, najmejo si godbo ali saj kako pevsko društvo povabijo zraven, da jim s pesmijo, glasbo sladi veselje v naravi. Priljubljena je pri pikniku tekna med tekači, najboljši tekač dobi darilo. Društvo pošlje na plan tekače po vrsti: enkrat teko za stavo najdebelejši, drugokrat najbolj suhi, potem stari, na to mladi; otrokom seveda ne manjka prilike za ležanje in skakanje. Največji haloo je, ko dirjajo za stavo — debele ženske. To vam je smeh.

Pikniki imajo namen, dati zabavo udom, pa po-

magati tudi društveni blagajni s čistim dobičkom. Vsaka župnija priredi po leti cerkveni piknik, ki naj pomaga h pokritju cerkvenih stroškov.

V Ameriki najbolj priljubljena igra na prostem je „baseball“ (bejsbol), žoganje. Po devet igralcev obdaja na obširnem prostoru po parkih, cestah, praznih stavbiščih na stotine gledalcev, ki z zanimanjem slede poteku igre, in z glasnimi vskliki izražajo svoje zadovoljstvo ali neveselost s spretnimi ali nespretnimi igralci, zraven pa stavijo visoke in nizke svote, kedo bo zmagal. S tako vmeno zasledujejo Amerikanci uspehe iger po mestih, da si dajo čikaški listi za svoje čitatele po brezžičnem brzozjavu poročati, ko liko „point“, toč so dobile posamezne stranke po velikih igriščih v New-Yorku, Washingtonu, Buifallo, Clevelandu, Bostonu, Filadelfiji in drugod. Vsaki večer ob 9. uri čujem v svoji sobi ta poročila na svojem lasinoročno narejenem aparatu.

Priliko imam gledati to igro pod svojim oknom, skoraj vsaki dan izvajajo jo otroci. Čudovita je spretnost, s katero vjame igralce švigajočo žogo: Kot lastnica za muho, tako hlastne mali Amerikanec z roko po žogi. Bistro oko in silna vaja je za to potrebna, da zna prav zmeriti daljavo za skok v smer in prav točasno dvigniti roko v sprejem žoge. Ker je žoga „vltika“, kakor smo imenovali otroci žogo, ki ni z zrakom napolnjena, ampak cela iz kavčuka, ali pa klopko iz vrvice, obišto z usnjem, za to imajo igralci, lovei žoge, debelo usnjato rokavico na levi roki in nekateri celo čelado z vizirjem na obrazu in širok oprsni ščit, da se zavarujejo proti občutno bolečim udarcem žoge, ki s silo prileti, pognana po udarcu z debelim prepelcem.

Ta baseball-igra je velikega pomena za ameriško mladino. Utrjuje ji telo, bistri oko, in kar je najbolj bomembno, po utrudljivem skakanju se mladini ne ljubi hoditi po noči po slabih potih, ampak gre spat. Za to goje tudi po katoliških zavodih to igro z vnamo in gradijo velike dvorane, da morejo v zakurjenem prostoru dati mladini tudi po zimi priliko za ta pametni šport.

Dalje prihodnjic.

Vodstvo Slovenske kmetijske zveze je podvzelo energične korake zoper nezakonitosti, nepravilnosti, nerednosti in zmote državnega odbora. Poslanec doktor Hahn je 5. novembra poslal državnemu odboru naslednji brzojav:

„V imenu ljudske stranke in Slovenske kmetijske zveze najodločneje protestiram proti razporedu vo-

lišč v okrožju Maribor-Celje ter javno obtožujem državni odbor, da je kršil zakon. Zahtevam natančno izvršitev paragr. 50, ki dovoljuje, da se smejo samo po dve občini združiti v eno volišče, ne pa po štiri do osem občin. Zahtevam, da se popravi vse nezakonitosti, nepravilnosti in pomote.“

Kandidatna čudaštva.

Čudne razmere ustvarjajo čudne pojave. To vidimo tudi v sedanjem volilnem gibanju. Omenjamo le samo nekaj čudaških kandidatov. Iz Splita v Dalmaciji je izšel velik prvak Jugoslavije, bivši vinski trgovec in advokat, sedanjí minister zunanjih zadev dr. Ante Trumbić. Mož hoče kandidirati, toda nima popolnoma nobenega programa. Kakor v zunanji politiki, tako molči dosledno tudi v vseh vprašanih notranjih razmer. Ker torej ni ne to, ne ono, ne more tudi kandidirati na listi nobene stranke. Trumbić je velik gospod in hoče kandidirati samo na prvem mestu splošne liste, ki bi bila za vse in za vsakega. Vse stranke so prišle k njemu in mu ponižno ponudile, da kandidira na prvem mestu njene liste. A dr. Trumbić ni maral. Nato so prišli gospodje Dalmatinci na idejo, naj ga sprejme vsaka stranka na svojo listo na primernem mestu. Gospodje niso pomislili, da je to nemogoče, ker ne more nikdo pri sedanjem volilnem sistemu biti na kandidadni listi različnih političnih strank. To je popoln nesmisel, kajti, ako različne stranke kandidirajo enega in istega človeka, ni nič lažje izvoljen, kakor če ga kandidira ena stranka sama. Toda treba je bilo mnogo časa, preden so prišli gospodje do tega, da je vse, kar skrpucajo, le neumnost. Nato se je reklo, da kandidira dr. Trumbić na lastni „izvenstrankarski listi“, ki ni ne tič ne miš in nima sploh nobenega programa. To bi slo in gotovo je, da bi pri slabo razvitih političnih razmerah Trumbić na taki listi ne samo bil izvoljen, nego tudi potegnil za sabo toliko prijateljev, da bi jih bilo v ustavodajni skupščini za lep tarok. Toda tega ne mara Trumbić. On noče kandidirati kot neke vrste posebnost. Pokazati hoče, da je prvak in da stoji Dalmatinci za njim. Odklonil je torej odločno kandidaturu na izvenstrankarski listi. Porodila se je nova ideja: vse stranke v Dalmaciji naj opuste lastne liste in se združijo na skupno „vsestrankarsko“ listo, ki bi vsebovala kandidate vseh strank po dogovoru, a na prvem mestu bi kot skupni kandidat stal dr. Trumbić. Toda gospodje se niso mogli zediniti, koliko kandidatov naj ima ta ali ona stranka in na katerem mestu. Slednjič je pa tudi nemogoče, da bi g. Trumbiću na ljubo vse stranke takorekoč naredile samomor, samo da bi se lahko reklo, da nobena ni zoper njega. V tej zadregi so prišli še na eno idejo: naredila naj bi se posebna krajevna lista za neke gotove občine, a na njenem prvem mestu bi stal dr. Trumbić. Toda to je še najbolj nemogoče. Saj ni mogoče nobenemu volilcu iz teh občin zapovedati, naj glasuje ravno za Trumbića, a tudi nobenemu iz drugih občin da ne sme glasovati zanj. Iz zadreg ni torej nobenega izhoda in kako se bo zaključilo, ne vemo. A gotovo je, da dr. Trumbić hoče biti poslanec in sicer hoče biti izvoljen tako, da ne bi imel nobenega nasprotnika. Vse stranke mu privošči to veselje, tudi pri sedanjem volilnem redu ne vedo, kako bi to izvršile.

Srbi so jako pametni ljudje, to so pokazali tudi s svojim postopanjem napram dr. Tresić-Pavičiću. Ta gospod je poznan hrvaški pesnik, piše deklamacije in himne, balade in romance, vse, kar hočeš. Vrhutega je bil za avstrijskih časov tudi državni poslanec, izvoljen na nekih otokih južne Dalmacije. Seveda je tudi v politiki bil predvsem romancier in deklamator. Ob prevratu, ko je marsikatera sicer trezna glava

pričela fantazirati, se je tudi g. Tresić-Pavičić znašel v svojem elementu in zajahal je velikega političnega konja ter pričel igrati vlogo političnega romancierja. Prišli so Srbi in našli takoj tudi za gospoda Tresića primeren poklic. Imenovan je bil za poslanika naše države na Španskem. S Špansko imamo malo stikov in poslanik ima malo uradnega dela. Avstrijski poslanik na Španskem je predvsem posredoval politične ženitve, če so n. pr. Habsburžani hoteli odrediti na španski dvor kakšno svojo princezino, katerih so imeli na Dunaju odveč. Sedaj pa niti tega ni treba. Toda čast je velika, plača tudi, poleg tega je Španija najbolj pesniška dežela na svetu. Človek bi mislil, da je lahko Tresić-Pavičić zadovoljen, ker ima čast in denar in lahko do grla plava v romantiki, država pa tudi, da se ga je odkrižala. Toda ne! Niti pravljica dežela slavnega „viteza z žalostnim obrazom“ don Kišota in bajne vaške krasotice Dulcineje da Tobozo, dežela, kjer teče toliko opevani Gvadalkivir, štrle v mesečino marmorni stebri korduske alhambre, dežela sevilskega brivca in Figarove ženitve ni mogla prikleniti nemirnega Tresićevega duha. Časniki poročajo, da se je vrnil s Španskega in potu je po Jugoslaviji smotrel, kje bi mogel vloviti mandal za skupščino. Najbrže se mu bo kje posrečilo — kar mu zelo privošči. Politika je zelo prozaična reč in nič ne škoduje, ako prinese kdo v ustavodajno skupščino tudi nekaj romantike sevilskega brivca.

Poleg drugih posebnosti med hrvaškimi politiki se nahaja tudi dr. Franjo Potočnjak. Mož je tako samostojen, da ne more nikdar iti z drugimi, a tudi premalo močan, da bi mogel sam za se ustanoviti večjo stranko. Vsled tega je v politiki vedno osamljen, primerjal bi ga s starim kozlom, ki se nikdar ne pase s čredo, ampak vedno ob strani sam za se. Med vojno je zbežal v tujino, se pridružil jugoslovanskemu odboru, a tudi ž njim ni šel dolgo, marveč je postopal vedno po svojem lastnem okusu. Stranke nima za sabo nobene, a tudi on ne vstopi v nobeno stranko. Ako boš ti istega mnenja kot je on, bo on gotovo takoj postal drugačnega mnenja. Temu gospodu se je ravnokar zgodila sledeča nezgoda: Sklenil je kandidirati in sicer si je zbral kršna tla hrvaškega Primorja, kjer živi še pohlevno ljudstvo po skromnih in starodavnih običajih. Postaviti je hotel seveda svojo posebno „izvenstrankarsko“ listo s svojim imenom na čelu. Med tem ljudstvom je toliko kot gotovo, da bi prodril z enim kandidatom, to je: sam s sabo. Istotako gotovo je pa tudi, da ne bi prodril z dvema. Tako bi slo po njegovi volji, da bi bil v novi skupščini že zopet sam cela stranka za sebe. Toda glej smolo! Našel se je še drugi mož, dr. Banjanin, ki se je tudi odločil, da v istem okraju postavi svojo „izvenstrankarsko listo“, s svojim imenom na čelu. Dr. Potočnjak se je razljutil prav zares. Cela desetletja ima že to takorekoč priznano pravico, da hodi vedno svoja pota, a sedaj pride nekdo drugi in hoče nastopiti, kakor on. Razljutil se je in izjavil, da ne mara kandidirati sam zase, ako kandidira še nekdo drugi v istem okraju sam zase in postopa torej kakor on. Dr. Potočnjak hoče imeti predpavico na posebnost in je tako žaljen, ker mu je nekdo drugi ukradel njegov recept, da grozi, da sploh ne bo hotel več kandidirati in bo ustavodajna skupščina morala pogrešati njegove posebnosti.

Avstrija.

Nova zvezna ustava za Avstrijo stopi v veljavo 10. t. m. Ravno istega dne se bo sestal tudi novi avstrijski državni svet.

Nemška Avstrija zahteva od naše vlade da ta ukine sekvestre nad imetjem avstrijskih podanikov v naši državi. Seve vzdržuje naša vlada te sekvestre kot garancijo za izpolnitev senžermenske pogodbe; dočim ko služi avstrijski sekvester nad premoženjem naših državljanov v Avstriji samo kot garancija, da bodo plačali naši državljani avstrijskim tvrdkam svoje dolgeve. Tozadevno še bo sklepalo na se beograjsko ministrstvo.

Čehoslovaška.

V čehoslovaške železničarske svete je bilo izvoljenih 451 socijalnih demokratov in 292 narodnih socijalecev.

Anglija.

V angleški zbornici je bil na glasovanje predlog lorda Loreburna, ki je zahteval za Irsko popolno samoupravo s pridržkom, da vojne, mornariške in zunanje posle nadzoruje angleški parlament. Angleška zgornja zbornica je odklonila ta predlog s 44 glasovi proti 13.

Rusija—Poljska.

Poljski general Balakovic je baje za sedel s prostovoljci Minsk in ogrožal Smolensk, kjer divja boljševiška vstaja. Balakovic baje namerava korakati proti Moskvi.

Povslej Rusiji se je začelo močno protiboljševiško gibanje. Proti temu gibanju nastopa sovjetska vlada z vso strogostjo. V Moskvi se vrše

mnogobrojne aretacije. Zaprlj so vse člane generalnega in mornariškega štaba. V Orenburgu so prijeli 3600 carskih častnikov.

Pet boljševiških armad obkroža Wranglovo armado, ki je skoraj popolnoma odrezana od morske ožine. Wranglova armada še sicer ni čisto uničena, vendar je usoda glavne armade že odločena. Boljševikom je pot na Krim odprta.

Amerika.

Novim predsednikom Zedinjenih držav je izvoljen Harding z ogromno večino. Harding ima pet milijonov glasov večine.

Domača politika.

Narodni socijalisti tolčejo sami sebe v obraz s svojimi kandidaturami. Njihov list in njihovi govorniki ne morejo dovolj dopovedati javnosti, kako malo je delalo dosedanje narodno predstavništvo in kako bodo oni vse zboljšali in vse izpremenili. Toda na čelo svoje kandidatne liste so dali dr. Rybara, ki je bil tudi sedaj v parlamentu, pa je ravno on najmanj delal. Ni si upal zameriti ne na desno, ne na levo, zato je brez dela in brez volje taval semintja, poleg pa več kot mastne plače vlekel. Rybar je namreč vse do zadnjih mesecev — kakor Smodlaka — bil glavni delegat za mirovno konferenco ter vlekel kot tak od države vsak dan 200 frankov, ali po naše okroglo 2000 — reci: dvatisec kron dnevno. Povrh je seveda pobral še istočasno za vsak dan 50 dinarjev dijet kot poslanec. Kako nam je za ves ta lepi denar skupaj s Trumbićem in Smodlako rešil naše Primorje, dovolj čutimo.

„Ptujski list“, glasilo JDSarjev, je prinesel v svoji 43. številki to-le zanimivo notico: „Program S. K. S. (Samostojne kmetijske stranke) se ne razlikuje bistveno od programa JDS, razen da druži JDS v sebi vse sloje, SKS pa se omejuje na kmetijski stan. Ker pa je za reševanje državnih vprašanj potrebno velikih strank, je pričakovati, da bosta stranki pri teh vprašanjih enotno nastopili in se v doglednem času strnili v enotno stranko.“ Kaj ne, gospodje, dovolitev bomo samostojni, ker tako bolje kaže na lovu za kmetijskimi glasovi. Potem se pa bratski združi vse, kar je izšlo izpod enega klobuka, četudi si je sedaj navidez nasprotno kot ogenj in voda.

Ali je Samostojna kmetijska stranka? Po sestavi njene kandidatne liste sodeč stranko pride vsakdo do prepričanja, da je to stranka obrtnikov. Nosilca liste je označil ljubljanski liberalni list za mlinarja, že ve zakaj. Mermolja, Drolenigg sta obrtnika, prekupeca. Dobnik je akademični mlinar, Pahernik akademski žagar, na Kranjskem so pa kandidati liberalni birtin in mesarji, kmete so postavili na tako mesto, da nikdar ne bodo zmagali. Zadruga liberalnih gostilničarjev ni brez vzroka pozvala svoje člane, da naj volijo kandidate Samostojne. „Kmetijski list“ piše več o obrtnih vprašanjih, kakor o kmetijskih. Samostojna se vedno bolj razkrinkuje kot stranka liberalnih izkoriščevalcev na deželi, kateri hočejo gospodarsko zaslužiti kmetijski stan. Kmetije dobro vedo, da so liberalni gostilničarji, liberalni mesarji, liberalni prekupeci, liberalni mlinarji, liberalni lesni trgovci in posesniki žag največja nesreča za kmetijski stan, ker pritiskajo na cene kmetijskih pridelkov in bogate od kmetovih žuljev.

Dnevne vesti.

Naš regent v nevarnosti. Na povratku iz Aten proti Solunu je zajel regenta na morju opasen vihar. Torpedovka, v kateri se je vozil regent Aleksander, je morala radi močnega viharja pristati na nekem otoku. Radi tega viharja se bo zakasnil regentov povratek v Beograd.

Shodi. V ponedeljek 8. novembra po maši v Dolju; v četrtek 11. novembra po maši v Smartnem na Paki; v nedeljo 14. novembra po maši v Slov. Gradcu, popoldan ob 1. uri v Sent Ilju pod Turjakom pri Kešpretu. Na vseh shodih govori kandidata M. Steblovnik in Vlad. Pušenjak.

Dve sijajni zmagi. Kmetijske zveze. Pri volitvi delegatov kmetijskih podružnic v Smarju pri Jelšah in Braslovcah v Savinjski dolini so v nedeljo 31. oktobra zmagali kandidati Slovenske kmetijske zveze. Samostojni zedinjeni z liberalci in socijaldemokrati so pogoreli na celi črti. Posebno pristaši šmarskega samostojnega mesarja in rekvizitorja Habjana so padli kakor so dolgi in široki. Slava zmagovalcem, zavednim in korajžnim pristašem Kmetijske zveze!

Drznost nemškoavstrijskih tihotapev. Drznost nemškoavstrijskih konjskih tihotapev je od dne do dne neznosnejša. Kar pri belem dnevu se drznejo te nemškoavstrijske, dobro oborožene tolpe preko Mure na naše ozemlje, kjer pokupijo večje množine konj in jih gonijo vožigled obmejnemu prebivalstvu preko Mure v Avstrijo. Te dni je gnalo 14 oboroženih tihotapev 11—12 konj pri Selnici preko Mure. Tihotapsko tolpo je videla naša finančna straža, a je bila preslaba, da bi se upala lotiti 14 dobro oboroženih tihotapev. Taki slučajni so ob Muri na dnevnem redu. Povrh pa se še klatijo nemškoavstrijski tatovi po naših vinskih kleteh, kjer se ponavljajo vlomi v hrame vsaki dan. Naše oblasti bodo morale nekaj ukreniti, da se pomnoži obmejna straža, sicer si naši obmejni Slovenci niso več svesti življenja in ne premoženja pred nemškoavstrijskimi roparji.

Tatovi na delu. V noči 2. t. m. se je lotilo več tatov Gospodarske zadruge v Račnem. Posrečilo se

Politični pregled.

Jugoslavija.

Odpotovanje naših delegatov: Vesniča, Trumbića, Stojanovića in polkovnika Kalafatovića v Rapallo p. Genovi v svrhu pogajanj z Italijo je določeno na 4. ali 5. t. m. Na vsak način bo še naša delegacija počakala na povratek regenta iz Aten. Naša delegacija ima za pogajanja natančna navodila in bo baje zahtevala za Istro priznanje Wilsonove črte. Reka ne sme priti pod italijansko nadoblast, Albaniji se morajo priznati meje od l. 1913 in rešitev skadrskega vprašanja.

Pogajanja med Jugoslavijo in Italijo se začnejo 8. t. m. popoldne in bodo trajala teden dni. Pogajanja se bodo vršila v Santa Margherita Ligure, nekaj minut od Rapalla.

Giolitti se bo po dunajskih poročilih udeležil samo drugega dela konference v Rapollu in bo prevzel odgovornost za sprejete sklepe.

Naši ministri so se tudi bavili s sklicanjem parlamenta. Vsi ministri so bili proti možnosti sklicanja zbornice, ker so se razšli vsi poslanci po volilni agitaciji.

Navodila za volitve bo izdalo notranje ministrstvo. Po teh navodilih sodišča ne bodo upravičena, da bi ona sodila o potrebnosti veljavni kvalifikaciji kvalificiranih kandidatov. Tozadevno bo odločal verifikacijski odbor konstituantne.

Izvajanje agrarne reforme v dobi pred volitvami je po sklepu ministrskega sveta prepovedano.

jim je, da se vrli v skladišča, od koder so odpeljali na vozovih usnja ter sukna za obleke v znesku 150.000 K. Tatovom in roparjem je oko postave že za petami.

Velik požar. V soboto, dne 30. oktobra, je krog 10. ure dopoldne nastal v vasi Ogeče, župnije Smarjeta pri Rimskih toplicah požar, ki je uničil sedmim posestnikom 11 poslopij. Škoda je tem večja, ker je zgorela krma za živino in živež za ljudi. Kako je ta ogenj nastal, se ne ve.

Ljudsko štetje. Po vsej Jugoslaviji se bo vršilo 1. januarja 1920 ljudsko štetje, popis hiš in popis živine.

Pogajanja glede povišanja plač trboveljskih rudarjev niso uspela. Deželna vlada ni odobrila predlogov delavstva in družbe, ampak odločila, da se cene premogu ne smejo povišati. Deželna vlada sama bo dvignila z novimi predlogi dohodke delavstva in tudi produkcijo premoga.

Na shodu podružnice Jugoslovanske Matice v Vojniku dne 1. t. m. v posojilnični dvorani se je poleg štirih mariborskih resolucij sprejela tudi naslednja: Zunanje ministrstvo naj si vzame eksperta iz zasedenega ozemlja, ki natančno pozna vse razmere in težnje tamošnjega naroda, da bo z njihovo pomočjo odločevalo korake, ki bodo potrebni za osvoboditve zaslužnjenih krajev. Shod je bil dobro obiskan in zborovalci so z pazljivostjo in zanimanjem sledili eno uro trajajočemu govoru.

Študenice pri Poljčanah, pa **Študenec** pri Mariboru — ta dva poštna naslova se skoro vsak dan pri pošiljateljih od poštnega osobja in včasih tudi od raznih uradov zamenjujeta. Prosi se prav uljudno radi pomot in zakasnitve, naj se na to razliko bolj pazi.

Podaljšanje delovnega časa za manjšo obrt. Ministrski svet je podpisal naredbu, potom katere se podaljša delovni čas za manjšo obrt na devet ur na dan. Tudi naredba za zavarovanje zoper neizgode je podpisana od ministrstva.

Nedeljski vlaki na koroški progi. Na progi Maribor — Dravograd — Meža in obratno vozita do preklika počenši v nedeljo dne 7. t. m. vsako nedeljo in praznik osebna vlaka št. 417 in 416. Prvi odhaja iz Maribora glav. kol. ob 13. uri 20 min. in prihaja v Dravograd-Meža ob 15. uri 7 min., drugi pa vozi iz Dravograda-Meža ob 20. uri 6 min. in prihaja v Maribor glav. kol. ob 21. uri 45 min. Za izletnike na Koroško sta ta dva vlaka zelo pripravna in bo občinstvo, posebno ono iz Maribora, prometni ekspozituri v Mariboru, ki je te vlake pri obratnem ravnanju izposlovala, gotovo hvaležno. Znano je, da odhaja dnevni popoldanski osebni vlak na Koroško že od 1. t. m. še le ob 16. uri 52. min. in da prihaja koroški vlak v Maribor že ob 17. uri 10 min. Izletnikom, ki odhajajo v bližnje postaje (Limbuš, Ruše, Fala), je tedaj za vožnjo nazaj na razpolago vlak 414-b, ki je v mraku že v Mariboru in je kaj pripraven za družinske izlete, medtem ko se drugi lahko vozijo iz Maribora z rednim osebnim vlakom ob 17. uri in se vračajo z izletniškim ob 22. uri. Potniki plačajo tudi za ta dva izletniška vlaka normalno vozno ceno.

Telovadstva v Južni Srbiji. Po poročilih iz Skoplja se je na ozemlju Kosovega in Novega Pazara razbojništvo zelo razpaslo. Do zob oborožene tolpe, pred katerimi trepetajo vse prebivalstvo, ropajo in plenijo po vaseh tako drzno, da si ljudstvo ne upa iz vasi. Oblast je poslala orožnikom na pomoč vojaštvo s strojnimi puškami in celo s topovi.

Kaznovana italijanska drznost. Italijanski parnik „Issoria“, ki je plul iz Trsta proti Bakru, so Srbi obstreljevali tako ljuto, da je moral pobegniti na široko morje. Tako poroča italijanska zaveznica dunajska „Neue Presse.“ Če bi bilo poročilo tudi resnično, bi prav nič ne škodilo nekaj jeklenega boba za itak več kot drzne Italijane.

Zenske kot vojaki v Rusiji. Rusko boljševiško časopisje poroča, da je sklenila sovjetska vlada, da se upelje za boljševiško ženstvo vojaška obveznost.

Pobiranje davka na prometni obrt pri uvozu in izvozu. Trgovska zbornica opozarja vse svoje interese, da je carinarnica v Mariboru prejela od generalne direktije carinske uprave brzojavno naredbu št. 71.144, po kateri se ima pobirati pri uvozu in izvozu na ime davka na prometni obrt 100% od carine za uvažano blago in 50% od carine za izvozno blago, dalje 10% vrednosti blaga za luksuzne predmete, ki so navedeni v čl. 14 pravilnika o davku na poslovni obrat v „Službenih novinah“ z dne 11. oktobra razen carine in davka na poslovni obrat in konečno še 100% od zneska carine za one predmete, ki so od plačanja carine na podlagi posebne naredbe („Uradni list“ z dne 12. oktobra 1920, št. 117, naredba št. 267) oproščeni. Predmeti, ki jih je finančno ministrstvo označilo kot luksuzno blago, so navedeni v „Uradnem listu“ z dne 4. oktobra 1920, št. 120 v razglasu delegacije ministrstva financ A I 1612-1. Ker je carinski urad začel to naredbu takoj izvrševati, daš se ni izšla naredba v „Službenih novinah“, grozi vsled neinformiranosti interesentov zastoj pošiljateljstva vseh obmejnih kolodvorih. Vsled tega se je trgovska zbornica telegrafično obrnila na finančnega ministra, da se določi pred uveljavljanjem te naredbe primeren prehodni rok za blago, ki se nahaja na potu.

Odločba, s katere se skrajša rok za ležanje blaga v carinskih skladiščih in razkladiščih. Gospod minister za finance je z odločbo z dne 7. oktobra 1920 skrajšal rok za ležanje blaga v carinskih skladiščih in razkladiščih, in sicer: 1. Vse blago, naloženo v skladišče, sme ležati 5 dni. 2. Vse blago razloženo izven carinskega skladišča na razkladišču, brez razlike

sme ležati 10 dni. Ta skrajšen rok za ležanje blaga je uporabljati izza dne 1. novembra 1920.

Iz Maribora.

Demokrati — Nemci in stanovanjska komisija. V nobeden grm se ne zaganja mariborski „Tabor“ toliko, nego ravno v predsedstvo mariborske stanovanjske komisije. Kadarkoli pa predolgo renči na ta nestrečni grm, vedno smukne iz njega kak prav debel demokratski zajec, ki se je najedel zagrizeno nemške koruze. Pred nedavnim časom smo obelodanili, kako je zasegel stanovanjski urad stan dr. Mravlaggu. Dr. Mravlagg je hitro tekkel v Ljubljano k svojemu dobremu kolegu — demokratu dr. Ravnikarju, ki je slučajno tudi po Kukovčevem vzorcu socialno pravičnemu poverjenik. Kar je zahteval kolega Mravlagg, to mu je ugodil poverjenik dr. Ravnikar, ki je razveljavil zasego dr. Mravlaggovega pangermansko in razkrojno razsežnega stanovanja. Pri dr. Mravlaggu torej dr. Juvan ni nič opravil, lotil se je milijonarja trgovca na debelo Kokoschinegga, ki se spreha po cellem drevoredu sob. Stanovanjski urad je hotel prisiliti Nemcu Kokoschineggu stanovanje; a g. milijonar je odrčal v Ljubljano in tamkaj poiskal pod palcem debelega kolega — demokrata dr. Trillerja. No, g. dr. Triller je dober znanec poverjenika tudi za Nemce „pravične“ socialne oskrbe dr. Ravnikarja. Posledica Kokoschinegove ljubljanske rajže je bilo zopetno razveljavljenje zasedbe Kokoschinegovega stanovanja. Sosed-demokrat „Tabor“, čemu se zaganjaš vedno v dr. Juvana, ki ne poseda samo obilice do bre volje kot predstojnik stanovanjskega urada, ampak se je že lotil tudi dejanski stanovanj najbolj zagrizenih Nemcev; a žalibog nad temi stanovanji zasledno plahuta demokratski angel socialnega oskrbništva v Ljubljani. G. krog „Tabora“ tako radi pisarijo o črni internacionali, zadeve kot: Mravlagg-Ravnikar, Kokoschinegg-Triller in Ravnikar pa niso samo nečuvana internacionala, ampak koruptno poratimstvo veldemokratov z yelenemci.

Zanimivj podlistki v „Taboru.“ Naš mariborski Voglarjev list ima to posebnost, da polni prostor za podlistek z žehto svojih urednikov. Prvi je začel razlagati še v rajnem „Delavcu“ tedaj brezposelni dr. Ivan Lah svoje pohajkovanje pod naslovom: „Ko sem se pojavil.“ Lavoriki Lahovega postopanja je sledil bradati Pirc, ki je prenašal po Voglarjevem glasilu svoj proletarski križ, dokler ga ni razkril na prav smešen način mariborski javnosti. Sedaj pa je zadjal na svoje rame še g. R. Rehar svojo umetniško krošnjo, s katero se vsiljuje kot ribniški suhorobar javnosti. V imenu javnosti pa izjavljamo vsem bivšim in še sedanjim gospodom okrog „Tabora“, da občinstvo sploh ne verjame ne v križano čistost Pirčeve črne brade, ki ostane vedno črna, ne v umetnost Reharjeve literarne krošnje. Kov mariborskega „Tabora“ razodeva po vsebini in plitvosti: Kdo da so uredniki tega lista, ki je vedno poln samolastne hvale o telesnih križih in duševnih zmognostih teh žurnalističnih krošnjarjev.

Našim staršem! Telovadni odsek Orel bo takoj začel zopet s telovadbo naraščaja. Do sedaj to ni bilo mogoče, ker ni bil na razpolago prostor ob primernem času. Mariborski Orel vabi tem potom starše, da pridejo v nedeljo 8. t. m. od 10.—11. ure v dvorano Jugoslov. strokovne zveze, Splavarska ulica v svrhu posvetovanja o ureditvi tega tako važnega vprašanja. Ob enem se bo vpisovalo naraščaj. Prva telovadna ura bo že najbrž v torek 10. novembra. Zato pridite vsi, da obvarujete svoje male prad brezverskim Sokolom! — Mariborski Orel.

Člani telovadci mariborskega Orla naj se pridno udeležujejo telovadnih ur, ki so v torek in v četrtek od 8.—10. ure, ker je v najkrajšem času na programu večja prireditel! — Predsedstvo.

Shod Jugoslov. strokovne zveze se bo vršil v nedeljo 7. t. m. ob 5. uri popoldne v Splavarski ulici št. 4. Na sporedu so važne organizacijske zadeve in poročilo o izrednem obnem zboru JSZ v Ljubljani. Somisljeniki in somišelnice, pridite vsi.

Uradništva denarnih in industrijskih podjetij. Na mariborski državni trgovski šoli se osnuje na mnogostranske želje enoletni trgovski kurs za uradništvo obojega spola, kateri bo imel namen dati posameznikom — posebno mlajšim močem — priliko izpopolniti svojo teoretično in praktično znanje v vseh panogah bančnega in trgovskega poklica. Kurs bode obsegal pouk o knjigovodstvu, korespondenci, blagovnanstvu, trgovskem računstvu, nauk o čekih in menicah, bančnih poslih, kontornih delih itd. Čas in kraj pouka: dnevno, razen ob sobotah, nedeljah in praznikih po dve uri in sicer od 18. do 20. ure zvečer v državni trgovski šoli v Mariboru. Prvi dan pouka bi se učne ure še eventualno spremenile, če to želi večina obiskovalcev. Stroški kurza bi bili kriti s tem, da plača vsak posameznik cirka 25 K šolnine na mesec. Seveda bi bilo treba, da se priglasijo zadostno število obiskovalcev, najmanj 30, ker bi se sicer pouk ne mogel vršiti. V svrhu vpisovanja se bodo razpošiljale te dni na vse denarne zavode in industrijska podjetja vpisovalne pole. Oni, ki hočejo posejati imenovani kurs, se prosijo, da natančno izpolnijo vse rubrike in pole (tudi neizpolnjene) vpošljejo na naslov: abs. prav. Fr. Skasa, blagajnik kreditnega zavoda mestne hranilnice v Mariboru, Orožnova ulica št. 2-I; ali pa: Josip Silih, blagajnik sped. dr. Balkan, Aleksandrova cesta 12 p, najkasneje do torka, t. j. dne 9. t. m., ker je zadeva nujna. Edino le na omenjene naslove naj se obrnejo reflektanti tudi radi eventualnih tozadevnih informacij. Pričetek pouka bo

v lokalnih mariborskih listih pravočasno naznanjen. Pozivljamo uradništvo, ki si želi izpopolniti teoretično in praktično znanje v navedenih trgovskih strokah, da se v velikem številu vpiše v ta tečaj. Ta kurs je v vsakem oziru velike važnosti za vse one, ki streme za temeljito strokovno naobrazbo in želeli je, da po možnosti vsak porabi dano mu priliko.

Poštni urad Maribor III (Magdalensko predmestje) ima v zimski dobi od 2. novembra do 31. III. uradne ure ob delavnikih nedeljeno od 8. do 14. ure. Ob praznikih od 8.30 do 10.30. Ob nedeljah zaprto.

Odsek za določevanje cen je v svoji seji z dne 2. novembra 1920 sklenil: sveži slanini se določijo cene za kilogram in sicer po debelosti slanine, za 10 cm in več 50 K, od 7 do 10 cm 46 K, pod 7 cm 42 K. Debelost slanine se meri na hrbtu. Te cene veljajo od 6. novembra t. l. naprej.

Dopisi.

Sv. Peter pri Mariboru. Tonek iz Trčove hodi sedaj čisto pokuhan okoli, ker so ga proti njegovemu pričakovanju odrinili od kandidatov za Samostojno. Kandidat je sedaj oštr na Grušovskem vrhu Jakob Lipovšek. Tonek, nikar ne bodi žalosten! Ali ne veš, da bi Samostojna skočila iz svojega programa kot kmetijska stranka, ako si ne bi izbrala za kandidata oštirja? Sicer pa je tudi Lipovšek samo kandidat; da ne bo poslanec, to bodo preskrbeli pametni volilci. Torej brez skrbi, dragi Tonek! Povej to svojemu sedcu Janezu, ki se bo kmalu zopet ponudil nam, ker tako rad pošte nosi od vaše stranke naši.

Kapela pri Radencih. Kdor hoče Samostojno liberalno stranko prav spoznati, si mora ogledati njene agitatorje. Pri nas je za to stranko najbolj goreč Janez Evangelist Stuhec, ki goni jecljajočega kandidata Nemca kakor Dalmatince medveda po okraju okrog. Evangelist je mož, ki rad dobro živi, a ne ljubi preveč delati je mož, kateremu je dalo sodišče v Ljubljani nekaj mesecev brezplačno stanovanje iz gole hvaležnosti zato, da je na menicah podpisoval, ne svoje ime, ampak imena drugih. Evangelist nima niti volilne pravice in se ga bo, ako pride na volišče, pozdravilo v imenu sodišča. Kaj Zemljič, kaj Nemcu preteklost Evangelista, glavno je, da je liberalce in da nastopa proti krščanski stranki.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Rihtarju Nemcu se je spolnila dolgoletna želja — postal je „kandidat“ liberalne stranke. Radenski Zemljič se mu na tihem skodoželjno smeji in si misli: Naj le poskusi, kako lušteno je propasti kot liberalni kandidat, jaz sem si že skusil, Nemec pa si bo 28. novembra. Nemec ne bo pri nas nikdo volil, ker nam je še preveč dobro v spominu, kako je rekviriral živino, volili ga pa ne bomo tudi radi tega ne, ker je popolnoma nesposoben in ker ne zna niti doma nič pametnega povedati, kaj šele drugod. Večina in sicer ogromna večina volilcev bo volila kandidate Slov. Kmetijske zveze. Nemec bo z liberalcem Zemljičem vred „poslančeval“ v Radencih.

Ljutomer. Naši liberalci so v veliki zadregi. Tri liberalne stranke hočejo dobiti glase redko sejanih gospodov „kmetov“, kakor Rajh Joško, Petovar itd. Vojni dobičkarji, kakor Petovar in Rajh Joško se potegujeta za liberalnega advokata dr. Kukoveca, Roškarjev Draž je za liberalca dr. Vošnjaka in nekoga mlinarja Ureka, uradniki pa se pehajo za liberalnega advokata dr. Rybara. Ni čuda, da je nek bogaboječ gospod „kmet“ rekel, da je jedino pametno, da zmaga Kmetiska zveza, ker so liberalci s tremi kandidati listami pokazali popolno nesposobnost za politiko.

Konjice. Kdor se vozi sedaj po progi Poljčane — Konjice, naj si oskrbi obleko Eskima, ako bo moral stopiti v vagon s potrtimi šipami, ki zija v svet kakor mrtvaška glava. Tudi svetujem, da si obleko pri kaki družbi zavaruje, ker radovedne kresnice, ki jih iz sebe pošilja lokomotiva, pogosto zletijo pri odprtih oknih v vagon, kjer sicer kmalu poginejo, ako ne dobijo primerne hrane. Morebiti se na te vrstice usmili kateri od mnogih trgovcev z lesom, ki imajo v Konjicah nakopičenih desek, da se komaj vidi postaja in daruje par desek ter ž nji zadela okna. Boljše se je voziti eno uro v manjš svetlem prostoru, kakor v tako mrzli mučilnici.

Slovenjgradec. Nedavno so imeli socialni demokratje v Staremtrgu v gostilni Antona Ūbel neko veselico, za katero se je dolgo časa delalo reklamo. Dva visoka mlaja s krvavo rdečima zastavicama naj bi daleč naokrog oznanjevala, da je slovenjgraška okolica v rdečem taboru. Z godbo so šli po voditelja tukajšnjih komunistov zloglasnega Eisingerja. Veselica je bila kljub temu klaverno obiskana, tako da se je krčmar Ūbel, ko je drugi dan v svojo srčno žalost spoznal veliko izgubo, slovesno zaklel: Čeravno so mi rdečkarji najljubši prijatelji, take veselice pa vendar nikdar več. Da je prišlo do krvavega pretepa, je samoobsebi umevno, če se pomisli, kakšni da so bili obiskovalci veselice. Neki sad pa je ta veselica vendar obrodila. Ne dolgo potem so solnčni žarki presvetlo posijali v čedno družbo naših rdečkarjev. Eden njihovih glavnih stebrov Ribič, delavec v Počotnikovih tovarni za usnje, je izvajal dejansko njihov program. Oblast je namreč prišla na to, da je že dalje časa v velikem obsegu kradel usnje in ga celo vozove dalje prodajal. Govori se, da sta Ūbel in Eisinger prepozno zvedla za „poštena“ dejanja tega g. sodruga, sicer bi baje bila tudi z muziko spremljala svojega dragega prijatelja Ribiča v one prosto e, keder bo na državne stroške jedel ričet in premišljeval,

Na še ni prišel čas za dejansko izvrševanje socijal-demokratskih nauk.

Sv. Jurij ob juž. žel. Zveza služkinj priredi v nedeljo dne 7. novembra ob 3. uri popoldne v Katoličnem gledališču predstavo „Dekla božja“. Po igri srečolov. K obitni udeležbi vabi odbor.

Rečica pri Laškem. V nedeljo, 31. oktobra, so komunisti po lepakih sklicali shod v Kaludrovo gostilno. Prišli so tudi socijalisti in iz radovednosti nekaj kmetov. Pričela se je zabava. Komunistični in socijalistični govornik sta se hudo dajala, naštevala drug drugemu strankine grehe, tako da smo navzoči obe stranki še bolj spoznali od slabe strani. A nekaj imata obe stranki skupnega, namreč velik strah pred „črnim“ Korošcem. Ze naprej sta se govornika zgražala, če bo ta bavbav zopet izvoljen. On namreč je kot minister rešil ljudstvo lakote in napravil na železnicah red. Dokler pa imajo ljudje jesti in je v državi red, je za rdeče in njihove hude bratce ko-

muniste slaba letina. Zato proč z dr. Korošcem, živel sovjetska Rusija, kjer se mastijo blazni Judje in tirajo milijone naših slovanskih bratov v propast. Na shodu so nekateri vprašali komunisto, zakaj nič ne omenja madžarskih komunistov, ki so osramotili komunizem za večno, sebi pa nabasali žepa ter pobegnili v tujino, odkoder se zdaj v pest smejejo ubogemu proletarcu, ki jim je seveda nasedel in ostal na cedilu. Zaka? se komunist ni spomnil Avstrije, kjer so jo pred kratkim njegovi bratci polomili tako, da zda niti enega poslanca nimajo. Čudno je to prijateljstvo naših komunistov do ruskih židov. Pa ne da bi si bili ruski rublji in jugoslovanska krona kaj v lahti? Ko so poslušalci na shodu čuli za nameček nekaj lepih priimkov, kakor smrkovec itd., so se razšli s pozdravom: Komunisti in socijalisti, pojdite spa! Bedakov, ki bi vam verjeli, med nami pač ni. Mi bomo volili kandidate Kmetijske zveze, ker ravno take, kakor je „črni“ dr. Korošec, potrebujemo. Nam

treba po vojski reda in miru. Dol z rdečimi socijalisti in krvavimi komunisti, židovskimi sužnji!

REPERTOIRE Slov. nar. gledališča v MARIBORU

Sobota, 6. novembra: Morala gospe Dulske. Izven abon.

Nedeljo, 7. novembra: popoldne: Zemlja. Ljudska predstava. Znižane cene; zvečer: Smrt majke Jugoviča. Izven abon.

Ponedeljek, 8. novembra: Gostovanje v Ptoju: Span-ska muha.

Torek, 9. novembra: Ples v operi. Abon. B-7.

Sreda, 10. novembra: Sen kresne noči. Abon. C 6.

Cetrtak, 11. novembra: Smrti ples, I. del. Abon. A-8.

Petek, 12. novembra: Smrti ples, II. del (Vampir): Abon. A-9.

Mariborska eskomptna banka v Mariboru, Aleksandrovi cesti 11.

Telefon šte. 16.

Podružnica: **MURSKA SOBOTA.**

Sprejema: Vloge na knjižico, na tekoči in žiro-račun proti naj-ugodnejšemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Izdaje: Čeke nakaznice in akreditive na vsa tu- in izozemska mesta.

Dale predujemo: Na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih.

Dale kredite: Pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Mala naznanila.

Razna

Zimsko blago

za obleke in perilo si po zelo nizkih cenah preskrbite v manufakturni trgovini Franjo Majer, Maribor, Glavni trg 9.

URE

vsake vrste sesprejmejo v popravilo. Zaloga ur zlatnine in srebrnine. Cene zmerne. Postrežba točna.

JAN IGNACIJ, MARIBOR
URARSKI TRG v gradu (Burg).

JOSIP MARTINC

Maribor
galanterijska
veletrgovina

Podpirajte obrtnika-Slovenca!

Stavb. in umet. ključavničar

Franjo Kumer, Maribor,

Pod mostom št. 10

se priporoča cenj. občinstvu za vsa v njegovo stroko spadajoča dela: kot popravila poljedeljskih strojev, toplovodov in parnih kurjav.

Delo solidno! Cene zmerne!

Plemenska kobilica

težka, 5 let stara, se zamenja za težkega konja. Ribiška ulica 9, Maribor.

POZORI

Naznanjam pred. dobovščini, cerkvenim predstojnikom, naročnikom, vsem znancem in prijateljem, da sem s 1. novembrom preselil svoj kiparski in zlatarski atelje za cerkveno umetnost

iz Gaberja v Celje k Kamnoseški družbi, Razlagova ulica 7.

Priporočam se za vsa v mojo stroko spadajoča dela v les in kamen ter za vsa restavriranja. Z odličnim spoštovanjem

Miloš Hohnjec,
kiparski in zlatarski mojster Celje.

Gostilno v bližini Maribora vzame v najem koroški begunc. Vzame se tudi brez inventarja. Nekaj semljaka zasejano. Franjo Karner, Ruda, Koroško.

Kupi se!

Jabolka, vsake vrste in druge deželne pridejke kupuje Henrik Seneković Maribor, Urbanova ul. 2.

Preda se!

SUKNO za moške in ženske obleke, barvne, blačevine, platno belo in barvano, posteljne odeje, kroge, srčice in hlače v vseh vrstah itd. se dobiva po nizki ceni v manufakturni trgovini Franjo Majer, Maribor, Glavni trg 9.

Omare, postelje, nočne omare in drugo pohištvo, solidno napravljeno in lepo lakirano ima na prodaj Alojz Rojko mizar v Mariboru, Vojška ul. 8, blizu starega mosta.

Gostilna dobroočeta z malim posestvom se prodaja v okolici Pragerskega. Kje pove upravitelstvo.

Naročajte naše liste!

Službe

Ekonom s slovaško, oženjen, želi primerno službo na vinogradiško posestvo. Nastop službe pozneje. Naslov pod „Ekonom“, Slivnica pri Mariboru.

Viničarja (tri delavske moči) za posredstvo v Vodolah sprejme majar Sabotky, Maribor, Prešernova ulica 18.

Več gateristov

se išče za polnoletne za okolico Maribora. Posreduje se stavi na upravitelstvo pod „gaterist“ 897

Podpisani naznanjam cenjenemu občinstvu, da sem otvoril v Mariboru na Aleksandrovi cesti 30

TRGOVINO S ČEVLJI

Prvovrstno ročno delo! Solidna in točna postrežba! V kratkem času pričnem tudi trgovino z usnjem. Za mnogobrojen obisk se priporoča Josip Selč.

FRANC KRAJNC,

SLIKAR

MARIBOR, CVETLIČNA UL. 8

ABSOLVENT MONAKOVSKÉ IN DUNAJ-SKE UMETNIŠKE OBRTHNE ŠOLE

Izvršuje slikanje sob, napisov, pokrajin, dekoracij in portretov po najnižjih cenah.

Strešna lepenka

se dobi pri

ALOJZU KÜHAR

Maribor, Cankarjeva ul. 26.

Za prvo dekle

(kuharico) se sprejma v farož postena, ne premlada dekla, veča boljše kuhinje in nekoliko poljskega dela. Kje pove upravitelstvo lista.

Iščem prvega hlapca za posredstvo na bregih. Prednost ima zakonski brez malih otrok. Dam popolno hrano ali njeve in deputat ter plačo po dogovoru. Ponudbe pod „Hlapec 894“ na upravitelstvo.

Išče se spoznavljiv in vreden majar s večje družino. Ponudbe na Peter Korošec, Partinje 44, St. Jurij v Slov. gor.

Slovinci širite „STRAŽO“.

JAKOB VEZJAK,

krojaška obrt in konfekcija

Maribor, Vetrinjska ul. 17

priporoča večjo zalogo izgotovljenih deških oblek, površnikov za gospode, ter finega blaga za obleke po meri. Cene solidne. Postrežba točna.

ZNANO JE!

da so v veletrgovini manufakturnega blaga **Karel-a Worsche** v Mariboru, Gospodska ulica dobiva vsakovrstno manufakturno blago v največji izbiri po najnižjih cenah

Najlepši izlet

pri vsakem vremenu popoldan in zvečer je do vile „ALWIES“ v Lajtersbergu. Vino po 16, 20, 24, 28, 32 in 50 K liter. Dobra kuhinja in v nedeljo godba.

Cevlje dekolentice (gamaše) obleke perilo

SOLIDNO! terbice za tro potne košare razno galant.

blago ter vrvi iz prave konoplje kupite najceneje pri

Jakobu Lah, Maribor
GLAVNI TRG 2.

KUPUJEMO PO
NAJVIŠJI DNEVNI CENI
FIZOL IN LEČO
v vsaki množini ter prosimo ponudbe na
Anton Tonejc in drug,
MARIBOR

DANICA KREMA
ZA
OBUVALO
čisti, sijaji in konzervira kožo
PROIZVAJA:
„SLAVIJA“ tvornica kemičnih proizvodov d. d. ZAGREB
Telefon 5-48
ILICA 213
Brezjavni: „GEMIA“